

Afvalbeleid en afvalfinanciën

Themapresentatie
Commissievergadering 29-10-2020

aanleiding: raadvragen

- Impact van geïmplementeerde wijzigingen (financieel en gedrag)
- Stand van zaken financiën afval 2020 en 2021, o.a. of er sprake is van harmonisatie tarieven met andere Blink-gemeenten
- Stand van zaken milieustraat: financieel en gebruik
- Benchmark inzamelmethodes en tarieven andere gemeenten
- Andere mogelijkheden voor Laarbeek? Wanneer moeten zaken besloten worden en aan welke knoppen kunnen we draaien?

Inhoud presentatie

1. **Beleidsontwikkelingen:** overzicht afvalbeleid en recente veranderingen
2. **Financiële ontwikkelingen:** stand van zaken 2020 en begroting en scenario's 2021
3. **Keuzeruimte** huis-aan-huis inzameling
4. **Keuzeruimte** milieustraat
5. **Discussie:** alternatieven op huidig beleid en alternatieven voor financiering 2021

1. Beleidsontwikkelingen

Huidige beleid

Diensten

- Huis-aan-huis inzameling
- Brengvoorzieningen textiel, glas
- Milieustraat
- Opruimen zwerfvuil
- Onderhoud en ledigen openbare afvalbakken
- Voorlichting (MijnBlink, afvalkalender)

Huis-aan-huis inzameling	
<i>Betaald</i>	
restafval	Elke 4 weken
GFT	Elke 2 weken
<i>Gratis</i>	
papier	Elke 2 weken
PMD	Elke 2 weken
Grof groen	2x per jaar
kerstbomen	1x per jaar

beleidsontwikkelingen

- 1999 Diftar ingevoerd
- 2002 tariefdifferentiatie groen en grijs afval
- 2009 start huis-aan-huis inzameling plastic
- 2015 start huis-aan-huis inzameling PMD
- 2018 verdubbeling poorttarieven milieustraat
extern onderzoek beleidsalternatieven
- 2019 inzamelen restafval van 26x naar 13x
verhoging diftar grijs, verlaging groen
- 2020 verhoging vastrecht en diftar
kroonringen geplaatst
nieuw vergoedingssysteem PMD

Behaalde resultaten

- aantal ledigingen containers flink afgenomen
- Restafval afgenomen, GFT en PMD toegenomen
- Geen toename dumpingen door prijsverhogingen
- Nog steeds 'vervuiling' in restafval
- Toename afkeur PMD-zakken

gedragsverandering

		per inwoner		containers		kosten	
REST	2018	84,4 kg/jr		7,03		€335.883	
	2019	60,5 kg/jr		5		€240.595	
	2020	61,5 kg/jr		5,12		€246.561	
GFT	2018	57,8 kg/jr		3,43		€114.861	
	2019	69,8 kg/jr		4,42		€136.590	
	2020	91 kg/jr		5,48		€162.928	
PMD	2018	32,3 kg/jr				€259.571	
	2019	35,8 kg/jr				€276.272	
	2020	39,1 kg/jr				€299.044	

2. Financiële ontwikkelingen

Huidige tarieven

Vergelijking tarieven Blinkgemeenten

Prognose 2020

Begroting 2021

Ontwikkeling tarieven afgelopen jaren

	2015	2020
Vastrecht	€ 76,08	€ 110,52
Grijze container (25/140/240 liter)	€ 1,33 € 6,68 € 11,46	€ 3 € 15 €25,50
Groene container (25/140/240 liter)	€ 0,81 € 4,03 € 6,86	€ 0,25 € 1,25 € 2,13
Poorttarieven milieustraat	Gratis € 2 € 5 € 11	Gratis € 5 € 10 € 22
PMD, papier, textiel, glas	Gratis	Gratis

Tarieven Blinkgemeenten 2020

	Vast-recht	Containers RST140 GFT140		Milieustraat		
Helmond	213,12	<i>geen diftar</i>		3	8	16
Nuenen	109,92	13	1,50	3,30	7,70	15,40
na 5x					22	44
Asten	68,64	11,62	Gratis	5	22	50 per m3
Someren	126	10,50	1	5	22	50 per m3
Gemert	161,50	8,70	Gratis	3	8	16
Laarbeek	110,52	15	1,25	5	10	22
Deurne	90	10	2	<i>weegbrug</i>		
Heeze-L.	114	12,65	1,90	2,50	10	20
na 6x				5	20	40
gem	111,54	11,63	1,09	3,82	12,52	27,06

Financiën 2020: lasten

	begroting	prognose	verschil
Huisvuil	1.359.490	1.338.983	-20.507
Milieustraat	722.629	710.135	-12.494
Overigen	53.263	53.933	670
BTW	322.550	322.550	0
Overhead	75.576	75.576	0
Totaal lasten	2.533.508	2.501.177	-32.331

Lasten zijn conform begroting vanwege conservatief begroten

Financiën 2020: baten

	begroting	prognose	verschil
Vastrecht	1.017.469	1.017.469	0
Diftar containers	928.686	688.686	-240.000
Poorttarieven milieustraat	125.000	125.000	0
Opbrengsten huisvuil	421.500	460.187	38.687
Opbrengsten milieustraat	40.000	30.000	-10.000
Totaal baten	2.532.655	2.321.342	-211.313

Prognose resultaat 2020

- Lasten €32.331 lager dan begroot
- Baten €211.313 lager dan begroot
- Prognose: tekort op afval van €178.982 over 2020

Milieustraat uitgelicht

- Kosten € 710.000
- Opbrengsten uit poorttarieven € 125.000
- Opbrengsten uit verkoop € 30.000
- Financiering uit vastrecht € 555.000

Tarieven milieustraat

Recyclebaar afval gratis	Grof huishoudelijk restafval €5 (0,5 m ³) €10 (2 m ³)	Bouw- en sloopafval €22
Luiers, asbest, chemisch afval, wit- en bruingoed, elektronica, kadavers huisdieren, autobanden, motorolie, glas, papier, textiel, metaal, pmd, frituurvet, snoeihout, blad en gras, tempex	Grond, meubels e.d., riet en bamboe, hout A en B, vuilniszakken met restafval	Bouw- en sloopafval, puin, hout C (o.a. bielzen), vloerbedekking, dakleer, gips, gasbeton

Financiën 2021: lasten

	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil
Huisvuil	1.359.490	1.255.687	-103.803
<i>waarvan PMD</i>	201.000	33.000	-168.000
<i>overig</i>	1.158.490	1.222.687	64.197
Milieustraat	722.629	776.089	53.460
Overigen	53.263	53.902	639
BTW	322.550	322.550	0
Overhead	75.576	76.585	1.009
Totaal lasten	2.533.508	2.484.813	-48.695

Financiën 2021: baten

	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil
vastrecht	1017469	?	
diftar containers	928686	?	
poorttarieven milieustraat	125000	?	
opbrengsten huisvuil	421500	228500	-193000
opbrengsten milieustraat	40000	25000	-15000
Totaal baten			-208000

Financiën 2021

- Lasten dalen met €48.700 en vaststaande baten dalen met €208.000.
- Het verschil van €159.300 moet worden opgebracht door de variabele baten (afvalstoffenheffing)
- Beleidswijzigingen kunnen leiden tot een afname of toename van kosten waardoor de bedragen veranderen.

Scenario's afvalstoffenheffing

- A. Alleen vastrecht verhogen:** gaat van €110,52 naar €128,04 (verhoging van €17,52, 15.9%)
- B. Alleen diftar verhogen:** 23% verhogen alle containers; of 25,5% voor restafval, geen verhoging GFT
- C. Zowel vastrecht als diftar verhogen:** alles een kleine 10% verhogen
- D. Alleen poorttarieven milieustraat verhogen:** verdubbeling poorttarieven. (bij gelijke aantallen bezoekers in elke categorie)

→ Let op onzekerheid: vastrecht zijn zekere inkomsten, diftar en milieustraat tarieven zijn afhankelijk van gedrag

Datum: 29 oktober 2020

Review inzameling en verwerking huishoudelijk afval Laarbeek

29 oktober 2020

Huidig Beleid Huis aan Huis

Laagfrequente huis aan huis inzameling afval
Hoog frequente inzameling grondstoffen
Diftar (vast en variabel)

Huis aan Huis inzameling

Rest	1 x per 4 weken
GFT	1 x per 2 weken
PMD	1 x per 2 weken
OPK	1 x per 2 weken
Grof Groen	2x per jaar

Doelstelling restafval 2020:

- VANG: 75% en/ of 100 KG per inwoner
- Manifest 5% en/ of 5 KG per inwoner

Doelstelling 2025

- 30 KG per inwoner

Realisatie doelstelling t/m augustus 2020

76,6% van het totaal aanbod bestaat uit restafval vertaald naar kilo's is dit 114 KG (grof) huishoudelijk restafval per inwoner. Dit komt in de buurt van de doelstelling, alleen voor 2025 is de doelstelling 30 KG per inwoner, dit betekent een daling van 84 kg per inwoner.

Sorteeranalyse 2019

Bebouwde kom

• GFT	51,5%	Normaal tot veel
• Hygiënisch papier	18%	Veel
• Textiel	4,9%	Normaal
• Afval	13,2%	Veel

kattengrind, stofzuigerzakken, zeil en schoonmaakdoekjes .

Buitengebied

• Hygiënisch papier	21,9%	Veel
• Textiel	10%	Veel
• Afval	18,1%	Veel

Advies Blink

- **Communicatie bewustwording aanbod**

- GFT (m.n. reductie GFT in Restafval)
- Hygiënedoekjes
- Textiel

- **Wijziging tarief Diftar**

Aanpassen vastrecht en of variabel tarief

- **Huidig inzamelsysteem kosten efficiënt en marktconform; Alleen systeemverandering brengt mogelijk ander kostenpatroon: onderzoek Blink breed noodzakelijk**
-

Alternatieven nav sorteeranalyse

1 Communicatie

- Bewustwording bijvoorbeeld via een grondstoffencoach
- **GF(T)** (Apostelwijk Helmond) -*Alternatieven aanbieden voor het verzamelen en aanbieden van de GF fractie in huis.*
- Verwaarden van **GF** (materialen eruit en vervolgens hergebruiken of recyclen zodat ze weer van waarde zijn)
- Textiel
- Hygiëne *doekjes/ luiers*

2 Omgekeerd inzamelen (brenglocaties)

- Lagere kosten voertuigen en personeel, maar hoge kosten investering (ondergrondse containers + CMS + specifieke voertuigen)
- Service burger gaat omlaag (loopafstand)
- Kwaliteit grondstoffen gaat omhoog (lagere verwerkingskosten)

3 Omgekeerd diftar (Woerden)

- Belonen van inwoners wanneer deze weinig afval aanbieden.
 - De inwoners kunnen een korting (max 40 euro) krijgen wanneer ze het afval goed scheiden
 - Service burger blijft gelijk
 - Kwaliteit grondstoffen (**GF**) gaat omhoog (lagere verwerkingskosten)
-

Alternatieven nav sorteeraanlyse

4 Omgekeerd inzamelen concept Nuenen (pilot-project Nuenen-West)

- Mini-containers uit straatbeeld
- Milieuparkjes (ondergrondse containers met/zonder restafval, altijd GF+e, OPK, PBD)
- Service gaat omhoog voor GF+e, OPK en PBD; gaat omlaag voor restafval
- Kwaliteit grondstoffen; te ondervinden

5 Zijlader

- Minder personeel maar hoge kosten investering voertuigen
- Service burger blijft gelijk
- Kwaliteit afval/ grondstoffen blijft gelijk

6 Duobak (PMD en Papier)

- Minder voertuigen, maar hogere kosten investering (voertuigen + containers)
- Service burger blijft gelijk
- Kwaliteit grondstoffen kwetsbaar (afkeur)

7 Nascheiding

- Vooral voor stedelijke gebieden met veel hoogbouw

Huidig Beleid Milieustraat

- 2018 zijn de Poorttarieven verdubbeld
- Gesproken over upgrade milieustraat (kwaliteit en veiligheid) waarbij samenvoeging met Gemert – Bakel een optie is.

Poorttarief (huidig)

- Gratis: Recyclebaar afval
- Betalen: Grof Huishoudelijk afval, Bouw en Sloopafval en Matrassen

Doelstelling Grof Huishoudelijke Restafval 2020

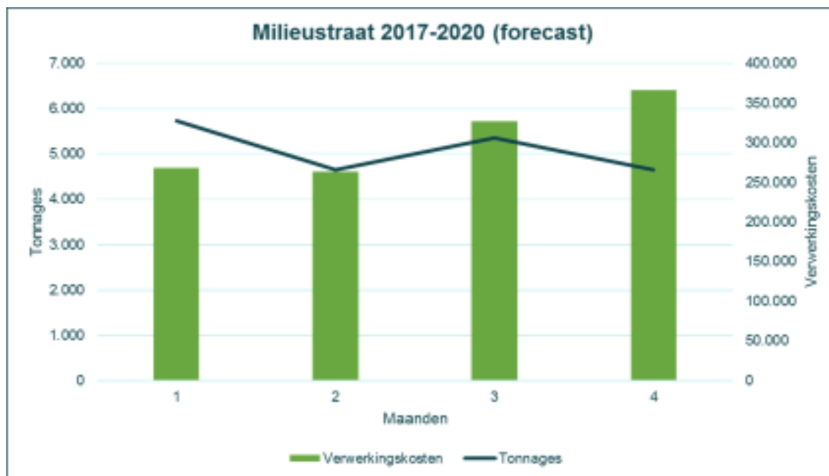
VANG: 85% Grondstoffen en 15% Grof Huishoudelijk restafval

Manifest: zit in 5% norm

Realisatie doelstelling t/m augustus 2020

In 2020 is er tot en met augustus 76,4% aan Grondstoffen en 23,6% Grof Huishoudelijk Afval gebracht naar de milieustraat. De norm voor 2020 ligt op 85% aan Grondstoffen, dit betekent dat er nog ruim 8% van het Grof Huishoudelijk afval beter gescheiden moet worden! 5% verbetering kan een besparing opleveren van 40.000 euro.

Facts milieustraat

1 = 2017 2 = 2018 3 = 2019 4 = 2020 (forecast)

	Tonnage	Kosten	Bezoekers
2017	5.731	268.000	
2018	4.658	263.000	
2019	5.362	327.000	21.500
F2020	4.658	367.000	19.500

2020 resulteert in een verhoging van de verwerkingskosten ondanks minder aangeleverde tonnen. De vermindering van de aangeleverde tonnen signaleren we met name in de 'gratis' stromen. De betaalde stromen liggen in lijn met 2019 (oa GHA)

Ondanks een minder aantal bezoekers (ca 2.000) in 2020 is er een verhoging in de opbrengst van de poorttarieven. Dit komt doordat meer bezoekers tarief 'categorie 3 (22,00) betalen.

Noot: 2020 milieustraat 2 weken gesloten vanwege Corona

Facts milieustraat

Overzicht van het aantal bezoekers, piek ligt bij bezoekers welke gemiddeld 10 x de milieustraat bezoeken.

2019

Komt	1	Keer op de milieustraat	1732	Huis aansluitingen
Komt	2	Keer op de milieustraat	1143	Huis aansluitingen
Komt	3	Keer op de milieustraat	740	Huis aansluitingen
Komt	4	Keer op de milieustraat	495	Huis aansluitingen
Komt	5	Keer op de milieustraat	384	Huis aansluitingen
Komt	tot 10	Keer op de milieustraat	5283	Huis aansluitingen
Komt	tussen 10 en 20	Keer op de milieustraat	270	Huis aansluitingen
Komt	tussen 20 en 30	Keer op de milieustraat	56	Huis aansluitingen
Top 3	1	komt in totaal	81	keer op de milieustraat
	2	komt in totaal	69	keer op de milieustraat
	3	komt in totaal	44	keer op de milieustraat

5619 huisaansluitingen zijn gezamenlijk 21499 keer geweest
12 maanden

tot 1-10-2020

Komt	1	Keer op de milieustraat	1830	Huis aansluitingen
Komt	2	Keer op de milieustraat	1111	Huis aansluitingen
Komt	3	Keer op de milieustraat	649	Huis aansluitingen
Komt	4	Keer op de milieustraat	453	Huis aansluitingen
Komt	5	Keer op de milieustraat	275	Huis aansluitingen
Komt	tot 10	Keer op de milieustraat	4821	Huis aansluitingen
Komt	tussen 10 en 20	Keer op de milieustraat	150	Huis aansluitingen
Komt	tussen 20 en 30	Keer op de milieustraat	14	Huis aansluitingen
Top 3	1	komt in totaal	45	keer op de milieustraat
	2	komt in totaal	31	keer op de milieustraat
	3	komt in totaal	28	keer op de milieustraat

4944 huisaansluitingen zijn gezamenlijk 14616 keer geweest
10 maanden

Advies Blink

- **Poorttarieven**
 - **Scheidingspercentage**
 - **Grondstoffen gedachte**
-

Poorttarieven

Harmoniseren Poorttarieven

- Samen met alle Blink milieustraten
- Tarieven niet in verhouding met verwerkingstarieven
- Laarbeek relatief laag ivm regionale poorttarieven

Tarief per bezoeker

- Staffel veelvuldig bezoek milieustraat (handhaven van frequent bezoeker)
- Weren bedrijfsafval

Effect Someren (per 01 -01-2020 tarieven verhoogd)

- Meer inkomsten van de bezoekers in 2020 (berekend tot augustus)
 - Minder transporten in 2020 (berekend tot Juli)
 - Minder verwerkingskosten in 2020 (berekend tot Juli)
 - Geen extra dumpingen
-

	Milieustraat		
Helmond	3	8	16
Nuenen	3,30	7,70	15,40
na 5x		22	44
Asten	5	22	50 per m3
Someren	5	22	50 per m3
Gemert	3	8	16
Laarbeek	5	10	22
Deurne		<i>weegbrug</i>	
Heeze-Leende	2,50	10	20
na 6x	5	20	40
gem	3,82	12,52	27,06

Scheidingspercentage

Huidig percentage: 23,6% Grof Huishoudelijk Afval -Wat zit er nog in?

Uitgesorteerde stromen	KG	%
Hout	136	5%
Kunststof	146,5	5%
Papier en karton	99	3%
Metaal	85	3%
Textiel	187,5	6%
Tapijt	10	0,3%
Tuin afval	5	0,2%
GFT	0	0,0%
PMD	5	0%
Wit en bruin goed	22	1%
KGA	48	2%

- Adequate beheerder
- 1 dedicated medewerker bij GHA container
- Daling kosten GHA – potentieel van 40.000 euro

Alternatieven

Circulaire ambachtscentra

- Landelijke trend; gericht op product- en materiaalhergebruik
- Demontage en repair (o.a. fietsen, klein bruin- en witgoed, meubilair) – stijging hergebruik en daling GHRA
- Inzet SROI

Strategische heroverweging Blink milieustraten

- 6 milieustraten in Blink-gebied
 - Actualisatie drie milieustraten nodig; Helmond maakt afweging
 - Voorzieningenniveau div. milieustraten gedateerd
 - Efficiency in bedrijfsvoering en betere scheidingsresultaten te verwachten
 - Onderzoek start Q1 2021
-

Discussie: keuzeruimte gemeente

Financiële keuzen

A. Vastrecht verhogen

B. Diftar verhogen

C. Milieustraat:

- Poorttarieven verhogen
- Poorttarieven harmoniseren
- Progressief tarief
- Andere inhoud categorieën

D. Omgekeerde diftar invoeren

Beleidskeuzen

1. Frequentie inzameling veranderen

2. Stoppen rondes groen / kerstbomen

3. Omgekeerd inzamelen

4. Zijlader gebruiken

5. Duobakken invoeren

6. Nascheiding ipv. bronscheiding

7. Heroverwegen milieustraat

8. Communicatie verbeteren

9. Textiel niet langer via Pandilla

Dank voor uw aandacht.